

Zlatý vek baníctva

Mimoriadne vysokú úroveň dosiahol v 18. storočí na Slovensku baníctvo. Produkciou drahých kovov a medi, novátorskou banskou technikou, rozvojom banských vied a odborného školstva sa dostalo na popredné miesto v Európe a na svete. V rokoch 1748 - 1800 sa na Slovensku vyprodukovalo približne 868 000 kg striebra a 24 650 kg zlata. Centrami baníctva boli mestá Banská Štiavnica, Kremnica, Banská Bystrica, Banská Belá, Smolník, Pukanec, Ľubietová a Nová Baňa. Významným počínom bolo založenie Banskej akadémie v Banskej Štiavnici v roku 1763, prvej vysokej školy svojho druhu na svete. Škola tu pôsobila až do roku 1919, keď ju presťahovali do Šopronu (Maďarsko). Banská akadémia sa stala prototypom pre vysoké školy technického zamerania v celej Európe. V Banskej Štiavnici a susedných Sklených Tepličiach sa v roku 1786 uskutočnil prvý medzinárodný vedecký kongres montanistov a metalurgov. Výsledkom kongresu bolo okrem iného založenie medzinárodnej spoločnosti banských vied.

(1) Baníci na erbe hlavného komorského grófa Mitrovského, 1792

(2) Parergón z banskej mapy Smolníka, Švedlára a Štösu s meračskými a rysovacími pomôckami, 1763

(3) Mapa chotárov banských miest Smolníka, Švedlára a Štösu, 1763. Štátny ústredný banský archív Banská Štiavnica

(4) Uhorské bane na zlato a striebro, rytina, 17. storočie

(5) Banská Štiavnica sídlo Banskej akadémie, kolorovaná rytina, polovica 19. storočia

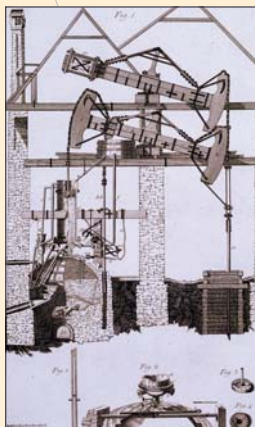
(8) Svetelníky s postavami baníkov, cín, 1705. Slovenské banské múzeum Banská Štiavnica

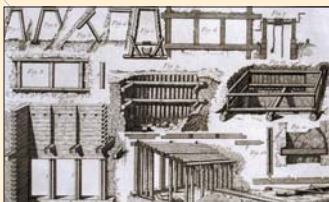
(6) Mince z kremnickej mincovne založenej v roku 1328

(7) Zlatnícke grácie levéhokeho cechmestra Jozefa Seifšassyho (1707 - 1782) z kostolov v Spišskej Sobotke, Kluknave a Banskej Štiavnice, okolo roku 1750

(9) Ohňový (parný) stroj na čerpanie vody z bani, polovica 18. storočia. Prvý takýto stroj postavili v Novej Bani v roku 1722

(10) Plány banských zariadení, 2. polovica 18. storočia

(11) Plány zariadení na úpravu rudy, 2. polovica 18. storočia

(12) Operadlo kostolnej lavice z Gelnice s banským výjavom, 2. pol. 18. storočia. Banicke múzeum Rožňava

(13) Banský znak na empore evanjelického kostola v Štítrniku, 1742